

SL(6)183 – Rheoliadau Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) (Diwygio) 2022

Cefndir a diben

Mae Rheoliadau Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) (Diwygio) 2022 (“y Rheoliadau”) yn cael eu gwneud gan Weinidogion Cymru o dan y pwerau a roddir gan adrannau 1(1) a (2)(f), 2(1), a 3(1), (2)(c) a (3)(a) o Ddeddf Pensiynau’r Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 (“Deddf 2013”), fel y’i diwygiwyd gan Ddeddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus a Swyddi Barnwrol 2022 (“y Ddeddf”).

Mae’r Ddeddf, sy’n dilyn y dyfarniad yn achos *Sargeant ac eraill v Comisiynydd Tân Llundain ac eraill*, yn dileu’r gwahaniaethu ar sail oed o’r prif gynlluniau pensiwn gwasanaethau cyhoeddus a ddigwyddodd wrth gyflwyno cynlluniau pensiwn 2015 ledled y DU. Mae’n cau’r cynlluniau etifeddiaeth i groniad pellach o 1 Ebrill 2022.

Mae’r Rheoliadau yn darparu trefniadau i drosglwyddo pob “aelod gwarchodedig” gweithredol o’r cynlluniau etifeddiaeth - y cynllun a sefydlwyd gan Orchymyn Cynllun Pensiwn Dynion Tân 1992 (“Cynllun 1992”) a’r cynllun a sefydlwyd gan Orchymyn Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) 2007 - i Gynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) 2015 (“Cynllun 2015”), a lywodraethir gan Reoliadau Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) 2015 o 1 Ebrill 2022.

Maent hefyd yn darparu “sylfaen” afiechyd drwy wneud darpariaeth mewn perthynas ag aelodau o Gynllun 1992 sy’n trosglwyddo i Gynllun 2015 ar 1 Ebrill 2022, pan oedd awdurdod tân ac achub yng Nghymru wedi penderfynu cyn trosglwyddo i gael barn ysgrifenedig ymarferydd meddygol cymwysedig annibynnol mewn perthynas â dyfarniad afiechyd posibl. Os penderfynir wedyn bod dyfarniad afiechyd yn daladwy, yna gwneir darpariaeth i’r dyfarniad fod o leiaf yn gyfartal â’r hyn y byddai’r aelod wedi’i gael pe bai’r penderfyniad ar eu dyfarniad afiechyd wedi’i wneud o dan Gynllun 1992 ar 31 Mawrth 2022.

Mae’r Rheoliadau yn amodol ar gydsyniad y Trysorlys yn unol ag adran 3(5) o Ddeddf 2013. Mae’r broses ar gyfer rhoi cydsyniad yn fater i’r Trysorlys. Yn yr achos hwn, fe’i ddynodwyd gan ddau o Arglwyddi Gomisiynwyr y Trysorlys yn llofnodi’r Rheoliadau.

Y weithdrefn

Negyddol.

Gwnaed y Rheoliadau gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd. Gall y Senedd ddirymu’r Rheoliadau o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddiwrnodau pan fo’r Senedd: (i) wedi’i diddymu neu (ii) ar doriad am fwy na phedwar diwrnod) i’r dyddiad y cawsant eu gosod gerbron y Senedd.

Materion technegol: craffu

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Mae'r pedwar pwynt canlynol wedi'u nodi i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Nodwn fod y rheol 21 diwrnod wedi'i thorri (h.y. y rheol y dylai 21 diwrnod fynd heibio rhwng y dyddiad y gosodir offeryn "gwneud negyddol" gerbron y Senedd a'r dyddiad y daw'r offeryn i rym), a nodwn yr esboniad am dorri'r rheol a ddarparwyd gan Hannah Blythyn AS, y Dirprwy Weinidog Partneriaeth Gymdeithasol, mewn llythyr at y Llywydd, dyddiedig 22 Mawrth 2022.

Yn benodol, nodwn y canlynol:

"Mae'r Rheoliadau yn angenrheidiol i gyd-fynd â gofynion y Ddeddf, a dderbyniodd y Cydsyniad Brenhinol ar 10 Mawrth. Daeth y darpariaethau perthnasol i rym ar unwaith. Gan nad yw'n bosibl gwneud y Rheoliadau tan ar ôl i'r Bil gael y Cydsyniad Brenhinol, nid yw'n bosibl felly caniatáu ar gyfer y cyfnod confensiynol o 21 diwrnod cyn y bydd angen iddynt ddod i rym ar 30 Mawrth.

Pe na bai'r Rheoliadau yn cael eu gwneud a'u dwyn i rym erbyn diwedd y flwyddyn ariannol, byddai tua 200 o ddiffoddwyr tân yr effeithir arnynt na fyddent yn aelodau o unrhyw gynllun pensiwn o 1 Ebrill. Y ffaith bod y Ddeddf yn cau eu cynlluniau pensiwn presennol yw'r rheswm am hyn. Mae'r Rheoliadau yn hanfodol felly i drosglwyddo'r sawl yr effeithir arnynt i Gynllun 2015."

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Er ei bod yn amlwg o'r rhagymadrodd i'r Rheoliadau a rhan 5 o'r Memorandwm Esboniadol bod Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori i gydymffurfio â'r rhwymedigaeth a nodir yn adran 21(1) o Ddeddf 2013, nid yw'n glir a ydynt wedi cyhoeddi datganiad, a'i gadw'n gyfredol, yn unol ag adran 21(2), sy'n gwneud y canlynol yn ofynnol:

"(2) The responsible authority must publish a statement indicating the persons that the authority would normally expect to consult under subsection (1) (and keep the statement up-to-date)."

Ni fu'n bosibl, yn dilyn ymchwiliad rhesymol, i ddod o hyd i ddatganiad o'r fath. Er ein bod yn nodi nad yw unrhyw fethiant i gydymffurfio ag adran 21(2) yn annylsu'r ymgynghoriad a gynhaliwyd i gyflawni'r rhwymedigaeth o dan adran 21(1), os nad oes datganiad o'r fath

wedi'i gyhoeddi mewn gwirionedd, mae'n briodol bod datganiad cydymffurfiol yn cael ei lunio a'i wneud yn hygyrch i'r cyhoedd cyn gynted ag y bo'n ymarferol.

3. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Rydym yn nodi'r effaith andwyol bosibl ar ddiffoddwyr tân benywaidd ac anabl fel y nodir yn y ddau faes penodol a amlygir yn rhan 5 o'r Memorandwm Esboniadol. Nodwn ymhellach na chynhaliwyd unrhyw asesiad effaith cydraddoldeb ar gyfer y Rheoliadau yn unol â rheoliad 8(1) o Reoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011, i'r perwyl hwn ac yn gyffredinol.

4. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Rydym yn nodi bod rhan 6 o'r Memorandwm Esboniadol yn nodi, mewn perthynas â'r penderfyniad i beidio â chynnal asesiad effaith rheoleiddiol, bod y penderfyniad, "...yn cydymffurfio â'r polisi a nodir yng nghod ymarfer Gweinidogion Cymru ar gyfer cynnal asesiadau effaith rheoleiddiol ar gyfer is-ddeddfwriaeth". Fodd bynnag, nid yw'n glir, o'r Memorandwm Esboniadol a'r Nodyn Esboniadol, pa eithriad y dibynnir arno o dan baragraff 3.2 o god asesiadau effaith rheoleiddiol Gweinidogion Cymru ar gyfer is-ddeddfwriaeth.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Pwynt Craffu ar Rinweddau 2:

Mae holl ymgynghoriadau ffurfiol Llywodraeth Cymru ar faterion sy'n ymwneud â phensiynau diffoddwyr tân, gan gynnwys yr ymgynghoriad ar y rheoliadau hyn a rheoliadau pob cynllun arall, ar gael yn gyhoeddus ac nid ydynt yn gyfyngedig i sefydliadau penodol. Gall unrhyw sefydliad neu unigolyn eu darllen ac ymateb iddynt yn ôl eu dewis; ein nod penodol yw drafftio dogfennau ymgynghori mewn ffyrdd sy'n hygyrch i aelodau cynlluniau unigol yn ogystal â'u cyflogwyr a chyrrff cynrychioliadol.

Yn ymarferol, y personau sydd fwyaf tebygol o ymateb i ymgynghoriadau ar faterion sy'n ymwneud â phensiynau diffoddwyr tân yw aelodau'r corff statudol Bwrdd Cynghori Cymru ar Gynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân. Mae'r Bwrdd hefyd yn fforwm ar gyfer cyd-drafod manwl o ran materion sy'n ymwneud â phensiynau diffoddwyr tân, gan gynnwys y rheoliadau hyn, y tynnwyd sylw'r Bwrdd atynt yn benodol, ac a drafodwyd ganddo ar sawl achlysur. Mae aelodaeth y Bwrdd yn cynnwys holl gyflogwyr a chyrrff cynrychioliadol cydnabyddedig diffoddwyr tân yng Nghymru, sef:

- Awdurdod Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru
- Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
- Awdurdod Tân ac Achub De Cymru
- Cymdeithas y Gwasanaethau Tân ac Achub

- Undeb y Brigadau Tân
- Cymdeithas yr Arweinwyr Tân
- Cymdeithas y Prif Swyddogion Tân

Cyhoeddir datganiad yn unol ag adran 21(2) yn fuan.

Pwynt Craffu ar Rinweddau 3:

Cynhaliwyd Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer y rheoliadau drafft a'r polisi cyffredinol fel y'i nodwyd yn yr ymgynghoriad a gyhoeddwyd ar 25 Hydref, a chyfeiriwyd at hyn yn yr Asesiad Effaith Integredig a gyhoeddwyd ynghyd â'r ymgynghoriad. Nid oedd y safbwynt polisi cyffredinol a nodwyd yn y ddogfen ymgynghori wedi newid ar ôl ystyried y materion a godwyd yn yr ymatebion a gafwyd i'r ymgynghoriad, ac felly dyna oedd sail y Rheoliadau terfynol. Felly ni wnaed unrhyw newidiadau i'r Asesiad Effaith Integredig fel y'i cyhoeddwyd yn wreiddiol. Mae'r Crynodeb o'r Ymatebion i'r Ymgynghoriad yn nodi rhagor o fanylion ynghylch yr ystyriaeth a roddwyd i'r materion cydraddoldeb a godwyd, a'r rhesymau dros beidio â newid y safbwynt polisi gwreiddiol.

Pwynt Craffu ar Rinweddau 4:

Roedd y penderfyniad i beidio â chynnal Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn seiliedig yn bennaf ar y ffaith fod y ddeddfwriaeth yn gosod fawr ddim costau, arbedion, manteision nac anfanteision ar y sector cyhoeddus, y sector preifat, elusennau a'r sector gwirfoddol neu'r gymdeithas yn gyffredinol. Yn benodol o ran cod asesiad effaith rheoleiddiol Gweinidogion Cymru ar gyfer is-ddeddfwriaeth, gan fod y rheoliadau yn gwneud darpariaeth sy'n ganlyniadol ar Ddeddf Pensiynau'r Gwasanaethau Cyhoeddus a Swyddi Barnwrol 2022, mae'r esemptiad a ganlyn yn gymwys i'r rheoliadau:

"Pan fo'r is-ddeddfwriaeth yn Orchymyn Cychwyn neu Reoliadau Cychwyn neu Reoliadau sydd hefyd yn gwneud darpariaeth ganlyniadol neu arbedion (ar yr amod nad yw'r arbedion yn cael eu gwneud drwy osod cost ychwanegol ar barti arall), etc."

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn gydag ymateb y Llywodraeth yn ei gyfarfod ar 25 Ebrill 2022 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

